

**ГОРОХІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ «ПРОЛІСОК» с.СКОБЕЛКА
ЛУЦЬКОГО РАЙОНУ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

НАКАЗ

04 вересня 2023 року

с. Скобелка

№47-о/д

**Про вжиття необхідних заходів
щодо забезпечення безпечного
освітнього середовища в закладі
дошкільної освіти**

Керуючись Законами України «Про правовий режим воєнного стану», «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», листів МОН №1/8820-23 від 20.06.23 року «Про організацію безпечного освітнього простору в закладах дошкільної освіти та обладнання укриттів», від 14.02.2019 № 1/11-1491 «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти», від 14.08.2020 № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)», від 21.08.2023 №1/12490-23 «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році», створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства, з метою забезпечення конституційних прав учасників освітнього процесу, запобігання проявів жорстокого ставлення до дітей, приниження їх честі і гідності

НАКАЗУЮ:

1. Заборонити перебування будь-яких сторонніх осіб на території садочка без попереднього погодження з адміністрацією та вищими органами управління освітою.
2. Працівникам закладу дошкільної освіти вжити необхідних заходів щодо створення безпечного освітнього середовища в дошкільному закладі.
3. Затвердити план заходів щодо створення безпечного освітнього середовища та протидії булінгу (цькуванню), насильству в 2023/2024 н.р. (додаток 1)
4. Затвердити Положення про порядок розгляду випадків булінгу в закладі дошкільної освіти (додаток 3)
5. Затвердити Порядок роботи комісії реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в дошкільному закладі та відповідальність осіб, причетних до булінгу (додаток 4).
6. Затвердити Алгоритм дій педагогічного колективу у разі виявлення ситуації булінгу в дошкільному закладі (додаток 5, 6).
7. З 01.09.2023 року ввести в дію Журнал звернень про випадки булінгу в дошкільному закладі.
8. Організувати просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо запобігання жорстокому поводженню з дітьми.
9. Розмістити на сайті закладу наступну інформацію:
 - правила поведінки здобувачів дошкільної освіти в закладі;
 - план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу(цькуванню) в закладі;
 - порядок подання та розгляду звернень про випадки булінгу в закладі від дітей, їх батьків, законних представників, інших осіб;

- порядок реагування на доведені випадки булінгу та відповідальність осіб, причетних до булінгу;
 - корисні посилання для батьків, педагогічних працівників щодо протидії булінгу.
10. Створити постійно діючу комісію з виявлення фактів булінгу та реагування на них (додаток 2)

10.1 Членам постійно діючої комісії:

- Дотримуватись порядку подання та розгляду звернень про випадки булінгу в закладі від дітей, їх батьків, законних представників, інших осіб, порядок реагування на доведені випадки булінгу та відповідальність осіб, причетних до булінгу.
- Після отримання повідомлення про факт булінгу невідкладно реагувати шляхом проведення внутрішнього розслідування, індивідуальної роботи з учасниками булінгу тощо.

11. Педагогічним працівникам дошкільного закладу:

- 1) Забезпечити виконання Плану заходів щодо запобігання та протидії булінгу.
- 2) Не допускати випадків фізичного та психологічного насильства, образ, недбалого й жорстокого поводження з дітьми.
- 3) Формувати в учасників освітнього процесу толерантне ставлення один до одного.
- 4) Уникати проявів жорстокого ставлення до вихованців, приниження їхньої честі, гідності та інших форм насильства (фізичного та/або психологічного).
- 5) Невідкладно поінформувати адміністрацію дошкільного навчального закладу про виявлений факт булінгу по відношенню до здобувачів дошкільної освіти.
- 6) Дотримуватись алгоритму дій у разі виявлення випадків насильства над дитиною.
- 7) У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення працівник закладу зобов'язаний діяти відповідно алгоритму дій затверджених наказом.

12. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Вікторія **ШИШКО**

З наказом ознайомлені:
вихователі

Вікторія НОВАКОВСЬКА
Марія БОЙКО
Віта ЛОЗІН
Клавдія МОСЕЙЧУК
Ірина БАРТМАН
Наталія ГАЛТМАН
Марія ГОНЧАРУК

медична сестра

Додаток 1
до наказу ЗДО «Пролісок» с.Скобелка
04.09.2023 № 47-о/д

ПЛАН ЗАХОДІВ
щодо створення безпечного освітнього середовища
та протидії булінгу (цькуванню), насильству в 2023/2024 н.р.

№	Заходи	Терміни виконання	Відповідальні
Нормативно-правове та інформаційне забезпечення попередження насильства та булінгу			
1.	Забезпечення неухильного виконання педагогічними працівниками закладу Конвенції ООН «Про права дитини», Закону України «Про охорону дитинства», законодавство України в галузі освіти в частині збереження фізичного, духовного, психічного здоров'я та поваги до людської гідності дитини.	Вересень, 2023-травень, 2024	Директор
2.	Розроблення алгоритму дій та схем евакуації учасників освітнього процесу	вересень 2023	завідувач господарства
3.	Надання інформації батькам, педагогам, розгляд на засіданнях виробничих нарад, оновлення інформації на веб-сайті закладу з проблеми запобігання та протидію булінгу	Вересень, 2023-травень, 2024	Директор, вихователі
4.	Періодичне інформування працівників ЗДО (педагогічних, технічного персоналу, сестри медичної) про захист дітей від усіх форм насильства та експлуатації	Вересень, 2023-травень, 2024	Директор
5.	Закінчити облаштування безпечного простору у дошкільному закладі	Вересень 2023	Директор, Батьківський комітет
6.	Видати накази: - Підготовка наказу «Про створення безпечного освітнього середовища в ЗДО, попередження та протидія булінгу у 2023/2024»; - «Про запобігання булінгу (цькування) у закладі дошкільної освіти»; - «Про порядок дій персоналу при зіткненні з випадками булінгу (цькування) в закладі освіти»	До 01.09.2023 До 03.09.2023 До 03.09.2023	Директор
7.	Створення безпечного освітнього простору, позитивного мікроклімату та толерантності в міжособистісній взаємодії під	Вересень, 2023-травень, 2024	Директор, Педагоги

	час спілкування, занять, прогулянок та ігрової діяльності.		
8.	Створення розділу про профілактику булінгу (цькування) і розміщення нормативних документів на веб-сайті дошкільного закладу.	Вересень, 2023	музичний керівник., відповідальна за ведення сайту
Робота з педагогічними та іншими працівниками закладу дошкільної освіти			
1.	Підготувати пам'ятку «Протидія булінгу в закладі освіти: хто що робить»	До 25.09.2023	Директор
2.	Дотримання правил «Етичного кодексу закладу» усіма учасниками освітнього процесу	Вересень, 2023-травень, 2024	Усі учасники освітнього процесу
3.	Підготовка та ознайомлення педагогів ЗДО з матеріалами про види, ознаки (індикатори) різних форм насильства та жорстокого поводження з дітьми	Вересень 2023	Директор
4.	Організація механізмів звернення та встановлення інформаційних скриньок для повідомлень про випадки булінгу (цькування)	Вересень, 2023	Директор
2.	Адміністративна нарада з питань профілактики булінгу (цькування) з працівниками дошкільного закладу.	Листопад, 2023	Директор
3.	Співбесіда з вихователями за результатами діагностики колективу групи.	Грудень, 2023	Директор
4.	Круглий стіл для педагогів «Наскільки серйозною є проблема булінгу та мобінгу в ЗДО»	Листопад, 2023	Директор
1.	Здійснення контролю за відвідуванням здобувачами дошкільної освіти	Щодня	вихователі
2.	Імітаційна гра для старших дошкільників «Якщо тебе ображають»	Листопад, 2023	Вихователі
3.	Перегляд мультфільмів відповідної спрямованості.	Вересень, 2023-травень, 2024	вихователі
4.	Організація та проведення занять та бесід, що формують у дітей уявлення про толерантність по відношенню до різних людей, справедливість, порядність	Вересень, 2023-травень, 2024	Вихователі
5.	Проведення ранкових зустрічей з метою формування навичок дружніх стосунків.	Постійно	Педагоги
6.	Організація та проведення занять та бесід, що формують у дітей уявлення про толерантність по відношенню до різних людей, справедливість, порядність	Вересень, 2023-травень, 2024	вихователі
7.	Тиждень толерантності.	Листопад, 2023	Вихователі дошкільних

8.	Тиждень «Мої права та обов'язки»	Грудень, 2023	груп
9.	Виставка малюнків «Моя сім'я», «Мій дитсадок», «Разом з друзями»	Квітень, 2024	Педагоги, батьки вихованців
Робота з батьками			
1.	Забезпечити консультативну допомогу батькам з питань соціально-правового захисту дошкільників	Вересень, 2023-травень, 2024	вихователі
2.	Тренінг для батьків: «Вчимося спілкуватися з дитиною»	Листопад, 2023	Вихователі
3.	Підготувати буклет для батьків «Як приборкати гнів «дракончика»	До 20.11.2023	Вихователі
4.	Підготувати пам'ятку для батьків «Як запобігти агресії в дитини» «Як діяти за різних реакцій дитини на фізичні ушкодження»	Листопад 2023 Грудень, 2023	Вихователі
5.	Розміщення нормативно-правових документів, телефонів довіри на інформаційних стендах та веб-сайті ДНЗ для ознайомлення батьківської громадськості	Вересень, 2023-травень, 2024	Вихователі
6.	Семинар-практикум «Школа батьківства» (надання допомоги молодим батькам у побудові батьківсько-дитячих стосунків)	Грудень, 2023	Вихователі
7.	Проведення консультацій психолога з питань взаємин батьків з дітьми.	Щомісяця	Вихователі
8.	Консультації батьків щодо захисту прав та інтересів дітей.	Щомісяця	вихователі

Додаток 2
до наказу ЗДО «Пролісок» с.Скобелка
04.09.2023 № 47-о/д

Постійно діюча комісія з виявлення фактів булінгу та реагування на них:

Голова комісії – директор – Вікторія Вікторівна Шишко

Члени комісії:

- голова ПК – Віта Володимирівна Лозін
- вихователь – Вікторія Павлівна Новаковська
- медична сестра – Марія Петрівна Гончарук

ПОЛОЖЕННЯ
про Порядок розгляду випадків булінгу
в закладі дошкільної освіти «Пролісок» с.Скобелка
Горохівської міської ради

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному і фізичному здоров'ю потерпілого.

1.2. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

II. ПОВНОВАЖЕННЯ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ЯСЛА-САДОК) «ПРОЛІСОК» С.СКОБЕЛКА ГОРОХІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ДАЛІ – ДОШКІЛЬНИЙ ЗАКЛАД) ТА УПОВНОВАЖЕНИХ НИМ ОСІБ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ):

2.1. Керівник закладу дошкільної освіти:

- забезпечує створення у дошкільному закладі безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування);
- забезпечує контроль за дотриманням правил поведінки здобувачів освіти в дошкільному закладі;
- забезпечує контроль за дотриманням працівниками дошкільного закладу правил академічної доброчесності;
- затверджує та оприлюднює План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в дошкільному закладі з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- здійснює контроль за виконанням Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у дошкільному навчальному закладі;
- розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування;
- скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування;
- розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг;
- повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в дошкільному закладі.

2.2. Керівник дошкільного закладу забезпечує:

- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації бесід, консультацій, тощо з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії;

- надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);
- контроль за дотриманням правил поведінки здобувача освіти у дошкільному закладі.

2.3. Вихователь дошкільного закладу забезпечує:

- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід, консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії;
- прозорість та інформаційну відкритість шляхом формування та оприлюднення на веб-сайті дошкільного закладу, розміщення в інформаційних куточках для батьків здобувачів освіти інформацію та нормативно-правові акти з питань щодо протидії булінгу;
- розроблення Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в дошкільному закладі;
- розроблення порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в дошкільному закладі;
- розроблення порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в дошкільному закладі та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування);
- розроблення правил поведінки здобувача освіти у дошкільному закладі;
- контроль за дотриманням правил поведінки здобувача освіти в дошкільному закладі;
- контроль за дотриманням педагогами дошкільного закладу правил академічної доброчесності.

2.4. Педагогічні працівники дошкільного закладу:

- забезпечують здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;
- забезпечують дотримання правил поведінки здобувача освіти в дошкільному закладі;
- повідомляють керівника дошкільного закладу факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб;
- сприяють адміністрації дошкільного закладу у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в дошкільному закладі;

ІІІ. ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІСІЇ З РОЗГЛЯДУ ВИПАДКІВ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) ЗАКЛАДУ В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.

3.1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) дошкільного закладу створюється наказом керівника дошкільного закладу та скликається для прийняття рішення за результатами розслідування про факти булінгу (цькування).

3.2. В своїй діяльності Комісія керується Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законом України «Про освіту», Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами з питань щодо протидії булінгу (цькуванню).

3.3. До складу Комісії можуть входити керівник дошкільного закладу, педагогічні працівники, (у тому числі практичний психолог), батьки постраждалого та булера, інші зацікавлені особи.

3.4. Комісія діє відповідно до Порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в дошкільному закладі, Порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

3.5. Засідання Комісії скликається керівником дошкільного закладу для розгляду та неупередженого з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) в закладу відповідно до заяви, що надійшла.

3.6. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звертатися до органів Національної поліції України із заявою, про що керівник закладу освіти має повідомити постраждалого.

3.7. Рішення Комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

3.8. Потерпілий чи його/її представник також можуть звертатися до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служб у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

IV. ПОРЯДОК ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ (З ДОТРИМАННЯМ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ) ЗАЯВ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ:

- учасники освітнього процесу подають заяву керівнику дошкільного закладу про випадки булінгу по відношенню до дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;
- керівник дошкільного закладу розглядає заяву в день її подання та видає рішення про проведення розслідування;
- проводиться повне та неупереджене розслідування щодо випадків булінгу (цькування) з залученням осіб, від яких отримали інформацію;
- керівник дошкільного закладу для прийняття рішення за результатами розслідування створює наказом комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) та скликає засідання для прийняття рішення за результатами розслідування та виконання відповідних заходів реагування;
- рішення Комісії реєструється в окремому журналі, зберігається в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії;
- потерпілий чи його/її представник також можуть звернутися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служби у справах дітей.

V. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ДОВЕДЕНІ ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ, ПРИЧЕТНИХ ДО БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ):

- в разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в дошкільному закладі;
- виконується рішення та рекомендації Комісії в дошкільному закладі;
- надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу;
- керівником дошкільного закладу або уповноважені ним особи відповідно чинного законодавства та в межах повноважень здійснюють контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в дошкільному закладі.

VI. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ:

6.1. Здобувачі освіти мають право на:

- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

6.2. Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля.

6.3. Працівники, які залучаються до освітнього процесу, мають право на захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

6.4. Працівники, які залучаються до освітнього процесу, зобов'язані повідомляти керівника дошкільного закладу про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних

працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

6.5. Батьки здобувачів освіти мають право:

- отримувати інформацію про діяльність дошкільного навчального закладу, у тому числі – щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування),
- отримувати інформацію про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є);
- отримувати інформацію про результати оцінювання якості освіти у дошкільному закладі та його освітньої діяльності;
- подавати керівнику дошкільного закладу або засновнику дошкільного закладу освіти заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;
- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

6.3.2. Батьки здобувачів освіти зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбності;
- сприяти керівнику дошкільного закладу у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в дошкільному закладі.

VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.

7.1. Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування) в дошкільному закладі затверджується наказом керівника дошкільного закладу.

7.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради дошкільного закладу та відповідно до наказу керівника закладу дошкільної освіти.

**Порядок роботи комісії реагування
на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти та
відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)**

1. Метою діяльності комісії є припинення випадку булінгу в дошкільному закладі; відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти; оцінка потреб сторін булінгу.
2. Діяльність комісії здійснюється на принципах: законності, верховенства права, поваги та дотримання прав і свобод людини, неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування), відкритості та прозорості, конфіденційності та захисту персональних даних, невідкладного реагування, комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування), нетерпимості до булінгу (цькування) та визначення його суспільної небезпеки. Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».
3. *До завдань комісії належать:*
 - збір інформації щодо обставин випадку булінгу;
 - розгляд та аналіз зібраних матеріалів;
 - у разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать: оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин; визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу; моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу, заходів виховного впливу та корегування; надання рекомендацій для педагогічних працівників дошкільного закладу, надання рекомендацій для педагогічних працівників дошкільного закладу щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками; надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).
4. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.
5. Засідання комісії є правомочним у разі участі в ньому не менше як двох третин її складу.
6. Секретар комісії не пізніше вісімнадцятої години дня, що передує дню засідання комісії, повідомляє членів комісії, а також заявника та інших заінтересованих осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді.
7. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови комісії є вирішальним.
8. Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком до цього Порядку, що оформлюється наказом керівника дошкільного закладу.
9. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

10. Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

11. Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) в дошкільному закладі та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення керівником дошкільного закладу.

Алгоритм дій педагогічного колективу у разі виявлення ситуації булінгу

1. Якщо педагог, або будь-який інший працівник дошкільного закладу став свідком булінгу то, незалежно від того, поскаржилась йому жертва чи ні, він повинен проінформувати про цей випадок керівника дошкільного закладу.
2. Якщо педагог, або будь-який інший працівник дошкільного закладу отримав усне або письмове звернення від дитини, щодо жорстокого ставлення по відношенню до неї з боку однолітків, педагогів, або інших осіб, то він повинен повідомити про це керівника дошкільного закладу.
3. Отримавши таке звернення, керівник дошкільного закладу повинен скликати комісію з розгляду випадку булінгу та окреслити подальші дії.
4. До складу такої комісії можуть входити адміністрація дошкільного закладу педагоги, практичний психолог.
5. Якщо комісія кваліфікує випадок як булінг, а не одноразовий конфлікт, адміністрація дошкільного закладу освіти повинна повідомити про це уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.
6. У разі, якщо комісія не кваліфікує випадок як булінг, а постраждала сторона не згодна з цим висновком, то вона має право звернутися до органів Національної поліції України.
7. Забезпечити психологічний супровід здобувачів освіти, які постраждали від булінгу, стали його свідками, або вчинили цькування.

**Алгоритм дій працівника
дошкільного закладу в разі виявлення випадку
насильства над дитиною**

1. У випадках, коли ви маєте підозри жорстокого поводження з дитиною або є реальна загроза його вчинення (удома, з боку однолітків, інших працівників закладу або інших осіб), ваші дії:
 - 1.1. Повідомити про це в усній чи письмовій формі адміністрацію дошкільного закладу.
 - 1.2. Самостійно письмово повідомити про це службу у справах дітей, управління освіти.
 - 1.3. Самостійно повідомити про виявлений факт жорстокого поводження з дитиною в поліцію.
2. У випадках, коли до вас звернулася дитина з усною скаргою щодо жорстокого поводження з нею, ваші дії:
 - 2.1. Оформити звернення дитини в письмовій формі та передати його до адміністрації дошкільного закладу;
 - 2.2. Оформити звернення дитини в письмовій формі та передати його до територіального підрозділу служби у справах дітей;
 - 2.3. Оформити звернення дитини у письмовій формі та передати його до поліції.